

Hoitoa ja tukea odottavien äitien ja vauvaperheiden päihdeongelmiin

Julkaistu 12.12.2005. Päivitetty 15.10.2009

Viimeisimpien arvioiden mukaan noin kuudella prosentilla synnyttävistä äideistä esiintyy alkoholi-, lääke- tai huumeongelmia. Tämä tarkoittaa noin 3600 vauvan syntymistä vuosittain päihdeistä riippuvaisille äideille. Ongelmien lisääntyttyä tarvitaan myös lisää hoitopaikkoja, joissa odottavien äitien ja vauvaperheiden erityistarpeet huomioidaan.

Ensi- ja turvakotien liitto ylläpitää Pidä kiinni -hoitojärjestelmää päihdeitä käyttäville raskaana oleville naisille ja vauvaperheille. Se tarkoittaa varhaista tuen ja hoidon tarjoamista, päihdetietouden antamista raskaana oleville ja riittävän pitkäjärteisen erityistason hoidon tarjoamista päihderiippuvaisille odottaville äideille ja vauvaperheille.

Pidä kiinni -hoitojärjestelmä koostuu eri puolilla Suomea sijaitsevista päihdeongelmien hoitoon erikoistuneista ensikodeista ja niiden avopalveluyksiköistä. Ne sijaitsevat Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Kokkolassa, Kuopiossa, Rovaniemellä ja Turussa. Kaikki yksiköt voivat ottaa asiakkaita koko maasta. Kokkolan ensikodissa ja avopalveluyksikössä palvelee asiakkaita sekä suomen- että ruotsinkielellä.

Päihdeongelmien hoitoon erikoistuneissa ensikodeissa yhdistyvät lastensuojelu ja päihdekuntoutus. Raskauden aikana hoidon keskeisenä tavoitteena on sekä tukea äitiä päihdeettömyydessä ja auttaa äitiyteen kasvamisessa että kannustaa äitiä omasta hyvinvoinnista huolehtimisesta sikiövauvan terveyden turvaamiseksi.

Lapsen syntymän jälkeen hoitoyhteisön tehtävänä on ylläpitää päihdeettömyyttä ja tukea toimivan vuorovaikutussuhteen syntymistä vanhempien ja vauvan välillä. Vanhempia autetaan työstämään lapsen sijoitus- ja huostaanottoa prosessia silloin, kun vauvan hoitaminen kokopäivätoimisesti osoittautuu äidille liian suureksi tehtäväksi.

Avopalveluyksiköissä tarjotaan hoitoa ja tukea päihdeongelmallisille odottaville äideille ja vauvaperheille. Niiden tarkoituksena on myös kehittää toimintamuotoja siten, että tavoitetaan päihdeongelmaiset odottavat äidit mahdollisimman varhain hoidon ja tuen piiriin.

Odotusaikana ja ensimmäisinä kuukausina pienen vauvan kanssa jokainen äiti on erityisen herkistyneessä psyykkisessä tilassa. Äidin motivaation päästä eroon päihdeiden liikkäytöstä vauvan hyväksi onkin todettu olevan raskauden aikana ja heti synnytyksen jälkeen suurempi kuin muulloin. Tätä motivoitumista tulisikin kaikin tavoin hyödyntää ja tukea.

Eräänä keinona vaikuttaa varhaiseen hoitoon ohjaamiseen on Raha-automaattiyhdistyksen myöntämä täyssubventio raskausaikana päihde-ensikotihoitoon tuleville. Käytännössä se tarkoittaa, että kunnalta ei peritä hoitopäivämaksua kolmen ensimmäisen kuukauden ajalta hoitoon tulosta. Tällä pyritään siihen, että hoitoon tultaisiin jo raskausaikana eivätkä kuntien maksusitoumukset ja byrokratia sitoumuksen saamiseksi estä tai viivästyä hoitoon pääsyä.

Kun hoitoa ja tukea tarjotaan raskauden aikana, yhä useampi äiti voi kuntoutua päihdeongelmista vastaamaan itse lapsestaan riittävän hyvällä tavalla.

[Lisätietoa Pidä kiinni -hoitojärjestelmästä](#)

Maarit Andersson

kehittämispäällikkö, Ensi- ja turvakotien liitto

link

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-perhe/hoitoa-ja-tukea-odottavien-aitien-ja-vauvaperheiden>